

Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Plangebied: Van Heemskerckstraat, Dinteloord

Opsteller(s): B. Verhoeven

ecoresult
ecologisch advies en onderzoek

Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon	
Plangebied	Van Heemskerckstraat, Dinteloord
Opsteller(s)	B. Verhoeven
Datum	12-10-2022
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20221003v01
Aantal pagina's	26
Opdrachtgever	Rho Adviseurs
Contactpersoon	J. van Broekhoven
Kwaliteitscontrole	L. Boon
Projectleider	L. Boon
Wijze van citeren	Verhoeven, B., 2022. Nader onderzoek vleermuizen, huismus en gierzwaluw. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Van Heemskerckstraat, Dinteloord. Kenmerk: ER20221003v01. Ecoresult B.V., Alblasterdam
Ecoresult B.V. Edisonweg 10- unit 320 2952 AD Alblasterdam 078 75 184 12 info@ecoresult.nl www.ecoresult.nl	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Onderzoeksvragen	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Omschrijving plangebied	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Beschrijving	6
2.3	Geplande ingrepen	7
2.3.1	Omschrijving werkzaamheden	7
2.3.2	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode	7
2.3.3	Methode uitvoering: materieel en werkwijze	7
2.3.4	(Ontwerp)tekening	7
3	Onderzoek beschermde soorten	9
3.1	Werkwijze	9
3.1.1	Onderzoeksmaterialen	10
3.2	Volledigheid onderzoek	11
3.2.1	Algemeen	11
3.2.2	Huismus	11
3.2.3	Gierzwaluw	11
3.2.4	Vleermuizen	12
4	Resultaten nader onderzoek	13
4.1	Huismus	13
4.2	Gierzwaluw	14
4.3	Vleermuizen	16
4.3.1	Gewone dwergvleermuis	16
4.3.2	Ruige dwergvleermuis	18
4.3.3	Laatvlieger	19
4.4	Conclusie onderzoeksresultaten	19
5	Effectbeoordeling	20
5.1	Vogelrichtlijn	20
5.1.1	Huismus	20
5.1.2	Gierzwaluw	20
5.2	Habitatrichtlijn	20
5.2.1	Gewone dwergvleermuis	20
5.2.2	Ruige dwergvleermuis	20
5.2.3	Laatvlieger	21
6	Maatregelen	22
6.1	Algemeen	22
7	Conclusies en aanbevelingen	23
7.1	Conclusies	23

8	Geraadpleegde bronnen	24
8.1	Literatuur	24
8.2	Internet	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen uitgevoerd in het plangebied: Van Heemskerckstraat, Dinteloord. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen herontwikkeling binnen het plangebied (zie verder paragraaf 2.3). Uit een verkennend veldonderzoek uitgevoerd door Habitus in 2021¹ is gebleken dat in de woningen potenties aanwezig zijn voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger). Zodoende was nader onderzoek naar deze soortgroepen noodzakelijk om te vast te stellen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en zo ja, hoe in het kader van de Wet natuurbescherming gehandeld dient te worden. In voorliggende rapportage worden de onderzoeksresultaten beschreven.

De resultaten van voorliggende rapportage zijn drie jaar geldig. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

1.2 Onderzoeksvragen

In het onderzoek worden 5 onderzoeksvragen beantwoord:

1. Zijn huismus, gierzwaluw en/of vleermuizen aanwezig?
2. Welke functie(s) heeft het object of het gebied voor huismus, gierzwaluw en/of vleermuizen?
3. Blijft de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen, vaste rust- of verblijfplaatsen en/of het essentiële functionele leefgebied behouden?
4. Is ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk?
5. Welke eigenschappen van het object of gebied moeten gemitigeerd of gecompenseerd worden?

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage worden allereerst het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna volgt een beschrijving van de werkwijze van het onderzoek, de resultaten van het onderzoek en een effectbepaling van de geplande werkzaamheden. Aansluitend wordt beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Er wordt afgesloten met de conclusies en aanbevelingen.

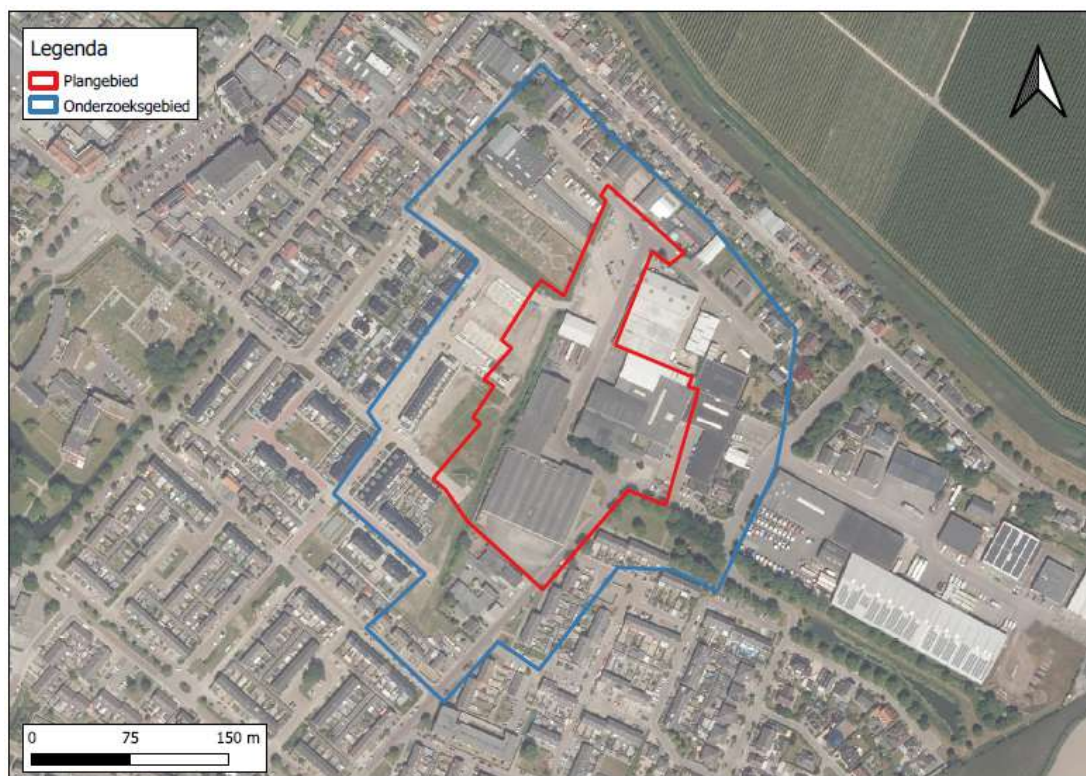
¹ Lubberink, 2021

2 Omschrijving plangebied

2.1 Algemeen

Het plangebied een deel van een bedrijventerrein gelegen aan de Van Heemskerckstraat in Dinteloord, gemeente Steenbergen, provincie Noord-Brabant (zie Figuur 1). Het plangebied is gelegen binnen de bebouwde kom.

Figuur 1: Ligging plangebied en het onderzochte gebied, voor regionale ligging zie kaartinzet rechtsboven (Bron: Habitus)

2.2 Beschrijving

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit diverse loodsen, met enkele groenstroken met struweel en bomen, sloten, wegen, een verhard parkeerterrein en grasland. De gebouwen hebben in de meeste gevallen één bouwlaag en geen verdiepingen. Ook is er grotendeels geen spouw of geïsoleerd dak aanwezig. Enkele gebouwen hebben een muur van baksteen met een spouw, hier is ook een verdieping aanwezig.

De omgeving van het plangebied bestaat uit grasland, groenstroken, sloten, wegen, een nieuwbouwwijk aan de westzijde (nog in aanbouw), woningen ten zuiden van het plangebied, een

begraafplaats, loodsen en industrie. Het centrum van Dinteloord is gelegen ten westen van het plangebied.

2.3 Geplande ingrepen

2.3.1 Omschrijving werkzaamheden

In het plangebied worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. slopen van de huidige bebouwing;
2. verwijderen van struweel/groenstroken;
3. kappen van enkele bomen;
4. verleggen van ontsluitingswegen;
5. gebied bouwrijp maken;
6. nieuwbouw van circa 100-150 nieuwbouwwoningen.

2.3.2 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

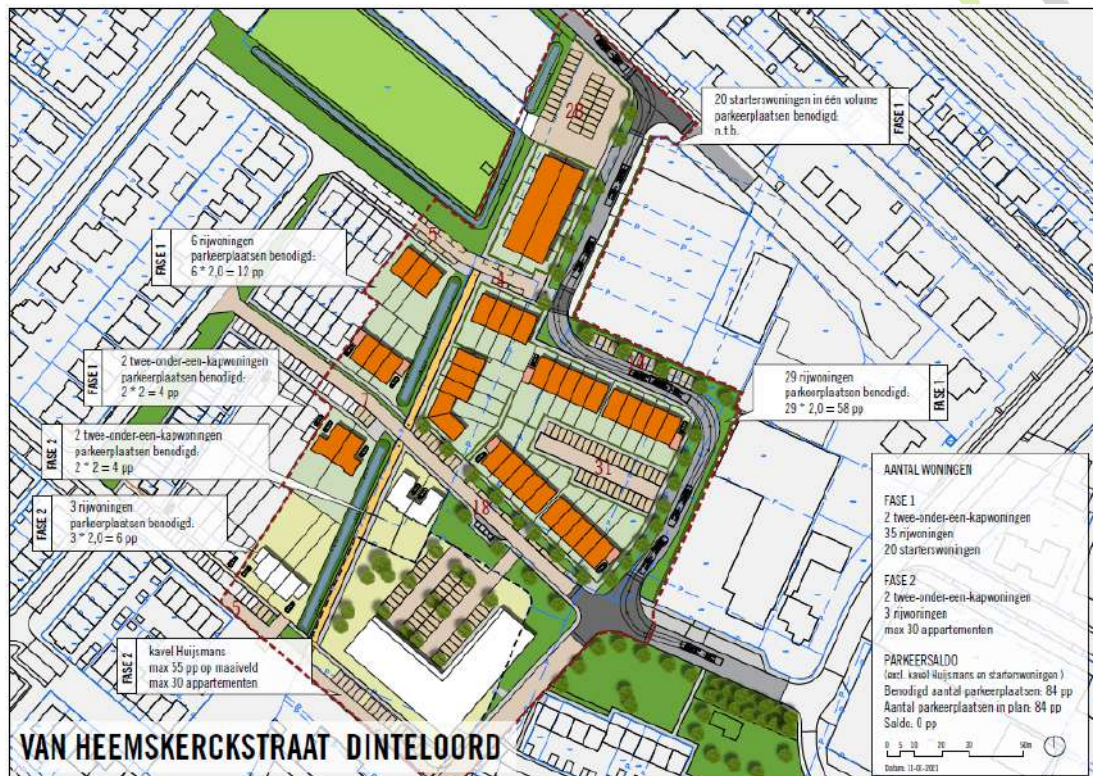
Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

2.3.3 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

De exacte invulling is nog niet bekend.

2.3.4 (Ontwerp)tekening

Zie Figuur 2 voor een impressie van de nieuwe situatie.

Figuur 2: Impressie nieuwe situatie. Bron: opdrachtgever.

3 Onderzoek beschermde soorten

3.1 Werkwijze

De volgende soorten/soortgroepen zijn onderzocht:

Huismus: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van huismus binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het Kennisdocument Huismus.

Gierzwaluw: Het onderzoek naar aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw is uitgevoerd conform de condities en methodiek van het Kennisdocument Gierzwaluw.

Vleermuizen: Onderzoek naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen (zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen) van vleermuizen (gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis) binnen het plangebied conform de condities en methodiek van het meest actuele vleermuisprotocol (Vleermuisprotocol 2021).

In Tabel 1, 2 en 3 wordt een overzicht gegeven van de onderzoeksmomenten, weersomstandigheden en betrokken ecologisch deskundigen tijdens de uitgevoerde veldonderzoeken. Alle betrokken deskundigen hebben aantoonbare ervaring op het gebied van inventariseren van huismus, gierzwaluw en vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder goede weersomstandigheden, conform de Kennisdocumenten² Huismus en Gierzwaluw, en het Vleermuisprotocol 2021.

Tabel 1: Onderzoek momenten huismusonderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsopkomst	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
02-05-2022	Huismus	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	10:40 – 12:45	6:11	M.M. Bouwmeester	15	0	NO2
12-05-2022	Huismus	Voortplantings- & vaste rust- en verblijfplaatsen en functioneel leefgebied	10:15 – 12:15	5:52	H. Wieleman	17	0	W3

² <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Tabel 2: Onderzoek momenten gierzwaluwonderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Soort	Type onderzoek	Moment	Zonsondergang	Onderzoeker	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
14-06-2022	Gierzwaluw	Voortplantings- & Vaste rust- en verblijfplaatsen	20:25 – 22:30	22:02	E.M.C. Schonck, L.D. van Drongelen	20	0	NO2
28-06-2022	Gierzwaluw	Voortplantings- & Vaste rust- en verblijfplaatsen	20:30 – 22:35	22:04	P.V.R. Villaespesa, E.M.C. Schonck	23	0	ZO1
12-07-2022	Gierzwaluw	Voortplantings- & Vaste rust- en verblijfplaatsen	20:00 – 22:15	21:57	P.V.R. Villaespesa, B. Verhoeven	25	0	ZO1

Tabel 3: Onderzoek momenten vleermuisonderzoek en weergegevens met eigen waarnemingen in het veld.

Datum	Type onderzoek	Zonsopkomst / Zonsondergang	Moment	Onderzoekers	Temperatuur (°C)	Neerslag (mm)	Windkracht (Bft)
31-05-22	Zomer-, kraamverblijfplaatsen functioneel leefgebied	Op: 05:31	02:25 – 05:30	E.M.C. Schonck, L.D. van Drongelen, R. ter Ellen	7	0	O1
14-06-22	Zomer-, kraamverblijfplaatsen functioneel leefgebied	Onder: 22:02	22:00 – 00:30	E.M.C. Schonck, L.D. van Drongelen, B. Verhoeven	17	0	NO2
06-07-22	Zomer-, kraamverblijfplaatsen functioneel leefgebied	Onder: 22:01	22:00 – 00:30	L.D. van Drongelen, M.M. van Drongelen, R.C.H van Marrewijk	18	0	ZW2
30-08-22	Paarverblijfplaatsen, Winterverblijfplaatsen functioneel leefgebied	Onder: 20:34	22:05 – 00:05	G. Tanis, E.M.C. Schonck	19	0	NO3
20-09-22	Paarverblijfplaatsen, Winterverblijfplaatsen functioneel leefgebied	Onder: 19:45	23:25 – 01:25	G. Tanis, J.W.E Janse	12	0	N1
*Onderzochte vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.							

3.1.1 Onderzoeksmaterialen

Bij het onderzoek naar huismus en gierzwaluw waren de onderzoekers bij elk onderzoek uitgerust met:

- Verrekijker met 10x42 vergroting

Bij onderzoek naar vleermuizen zijn onderzoekers bij elk onderzoek uitgerust met:

- Batdetectors (Pettersen D240X),
- Opnameapparatuur voor de batdetector (Edirol),
- Verrekijker met 10x42 vergroting,
- Zaklamp.

3.2 Volledigheid onderzoek

3.2.1 Algemeen

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de voor die soort(groep) geldende standaarden. De onderzoeksperiode voor al de betreffende soorten is optimaal. De inventarisatie blijft echter een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is hieraan dan ook invulling gegeven.

3.2.2 Huismus

Gedurende het huismusonderzoek is een gebied onderzocht dat groter was dan het plangebied. Voor het onderzoek is de aandacht hoofdzakelijk uitgegaan naar het plangebied. De totale populatie huismussen rondom het plangebied is derhalve niet volledig onderzocht.

Tijdens de onderzoeken heeft één onderzoeker de panden langdurig bekeken op activiteit van huismus. De daken waren vanaf de openbare weg goed te overzien. In het broedseizoen vindt er gedurende de dag vrijwel constant activiteit plaats rond een nestplaats (baltsgedrag, paringen, entree van de nesten en aanbreng van voedsel). Door op al deze aspecten te letten zijn de actieve nestplaatsen goed in kaart te brengen.

Essentieel functioneel leefgebied binnen het plangebied is in kaart gebracht door te letten op locaties waar mussen samen komen (kwetterplaatsen) of over een lange tijd foerageren. Dit zijn ook activiteiten die gedurende een langere tijd tijdens de onderzoeken plaats vindt en door een langere tijd de omgeving te observeren in kaart te brengen is.

3.2.3 Gierzwaluw

Gedurende het gierzwaluwonderzoek is een gebied onderzocht dat groter was dan het plangebied. Hierbij zijn tevens woonblokken buiten het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van gierzwaluw. Aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen in deze woonblokken zijn meegenomen in het onderzoek. Voor het onderzoek is de aandacht hoofdzakelijk uitgegaan naar het plangebied. De totale populatie gierzwaluwen rondom het plangebied is derhalve niet volledig onderzocht.

Tijdens de onderzoeken hebben twee onderzoekers de bebouwing in het plangebied langdurig bekeken op activiteit van gierzwaluw. De bebouwing was vanaf de openbare weg goed te overzien. Er is daarnaast gelet op gierende individuen rond het plangebied, invliegende individuen en roepende jongen vanuit de nesten. Door op al deze aspecten te letten zijn de actieve nestplaatsen goed in kaart te brengen.

Door ervaring met gierzwaluwonderzoek in de afgelopen jaren door heel Nederland is duidelijk geworden dat de gierzwaluwen in veel gevallen nog invliegen na zonsondergang. De meeste activiteit is in de schemer/voor zonsondergang. Door het onderzoek naar gierzwaluw af te breken op zonsondergang (conform het Kennisdocument Gierzwaluw) kunnen derhalve vaste rust- en verblijfplaatsen worden gemist. Omwille van de onderzoeksresultaten is er bewust gekozen om de onderzoek tijden voor gierzwaluwonderzoek te verleggen van 1,5 uur voor zonsondergang tot een half uur na zonsondergang.

3.2.4 Vleermuizen

Het is aannemelijk dat te allen tijde 75% van het plangebied te goed te overzien was. Het plangebied had een overzichtelijke indeling met lange kijklijnen. Ook liepen de drie ervaren onderzoekers constant rond waardoor zij konden inspelen op de actuele situatie. Vanaf de belangrijke observatie knooppunten konden alle gevels van de bedrijfspanden goed worden overzien. De aandacht voor het vleermuisonderzoek is hoofdzakelijk uitgegaan naar de te slopen bebouwing. Hier waren de potenties voor vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig. Door constant door het plangebied heen en weer te lopen kan in een kort tijdsbestek het aantal en de locatie van de verblijfplaatsen worden gelokaliseerd.

Voor het onderzoek naar massawinterverblijven en paarverblijfplaatsen waren twee onderzoekers voldoende. Baltsgedrag wordt vertoond voor langere perioden op een avond. Door constant door het plangebied heen en weer te lopen kan in een kort tijdsbestek het aantal en de locatie van de paarterritoria worden gelokaliseerd.

Gedurende de ronden in de periode mei - juli lag de focus van het onderzoek met name op het plangebied. Gedurende de najaar ronden is een groter gebied rondom het plangebied onderzocht op aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen.

4 Resultaten nader onderzoek

4.1 Huismus

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het huismusonderzoek (Tabel 1) werden 26 waarnemingen van huismus verricht (zie Figuur 3).

Figuur 3: Waarnemingen van huismus en waargenomen gedrag. Kaartbron: Openstreetmaps

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus aanwezig.
- Buiten het plangebied zijn 22 vaste rust- en verblijfplaatsen of nestindicerende waarnemingen van huismus waargenomen. De locaties van deze vaste rust- en verblijfplaatsen staat weergegeven in Tabel 4. Omdat het gedurende het huismusonderzoek de aandacht voornamelijk was gevestigd op het plangebied is dit geen volledig beeld.

Functioneel leefgebied

- Binnen het plangebied is essentieel functioneel leefgebied (foerageergebied en kwetterplaatsen) van huismus afwezig. Binnen het plangebied werden enkel kortstondig twee foeragerende huismussen waargenomen. Kwetterplaatsen of essentieel groen zijn in het plangebied afwezig.

Tabel 4: De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus buiten het plangebied.

Type verblijfplaats	Adres	Opmerkingen
Bezet nest / nestindicerend gedrag	Van Heemskerckstraat 7	Zingend mannetje op de nok.
Bezet nest	Houtmolen 8	Achterzijde, onder 1e rij dakpannen boven grote slaapkamerraam.
Bezet nest	Weidemolen 15	Achterzijde, onder 1e rij dakpannen op de hoek.
Bezet nest / nestindicerend gedrag	Weidemolen 15	Achterzijde, zingend in dakgoot boven rechterraam.
Bezet nest	Weidemolen 15	Voorzijde, op de hoek achter de regenpijp in een gat onder de dakrand.
Bezet nest	Weidemolen 15	Voorzijde, onder 1e rij dakpannen boven badkamerraam
Bezet nest / nestindicerend gedrag	Weidemolen 15	Voorzijde, baltsend in dakgoot rechts van grote raam.
Bezet nest	Weidemolen 15-17	Voorzijde, onder 1e rij dakpannen t.h.v. scheiding woningen
Bezet nest	Weidemolen 17	Achterzijde, onder onderste dakgoot links van raam.
Bezet nest / nestindicerend gedrag	Weidemolen 21	Achterzijde, baltsend in dakgoot.
Bezet nest	Weidemolen 23	Voorzijde, in ventilatiepan boven badkamerraam.
Bezet nest / nestindicerend gedrag	Weidemolen 23	Voorzijde, baltsend in dakgoot linksboven slaapkamerraam.
Bezet nest	Weidemolen 23	Voorzijde, in ventilatiepan boven slaapkamerraam.
Bezet nest / nestindicerend gedrag	Weidemolen 25	Voorzijde, in ventilatiepan boven badkamerraam.
Bezet nest	Korenmolen 6	Voorzijde onder onderste dakpannen t.h.v. grote raam op 1ste verdieping.
Bezet nest	Karel Doornmanstraat 10	Onder dakpan direct naast rechter dakkapel.
Bezet nest / nestindicerend gedrag	Karel Doornmanstraat 16	Baltsend op dakgoot, nest vermoedelijk onder zonnepanelen.
Bezet nest	Karel Doornmanstraat 18	Voorzijde, onder 1e rij dakpannen boven rechterzijde slaapkamerraam, t.h.v. 2e dakgootdrager vanaf erfgrans.
Bezet nest	Karel Doornmanstraat 18	Voorzijde, onder 1e rij dakpannen boven slaapkamerraam.
Bezet nest	Karel Doornmanstraat 18	Achterzijde, onder 1e rij dakpannen tussen beide ramen.
Bezet nest	Witte de Withstraat 37	Achterzijde, zingend in dakgoot rechterzijde.
Bezet nest	Witte de Withstraat 47	Zingend mannetje op de nok.

4.2 Gierzwaluw

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het gierzwaluwonderzoek (Tabel 2) werden 9 waarnemingen van gierzwaluw verricht (zie Figuur 4).

Figuur 4: Waarnemingen van gierzwaluw en waargenomen gedrag. Kaartbron: Openstreetmaps

Beschrijving

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw aanwezig.
- Tijdens het onderzoek zijn buiten het plangebied 7 rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw aangetroffen, zie Tabel 5. Omdat het gedurende het gierzwaluwonderzoek de aandacht voornamelijk was gevestigd op het plangebied is dit, zeker gezien de grote aantallen boven de wijk ten zuiden van het plangebied, geen volledig beeld.

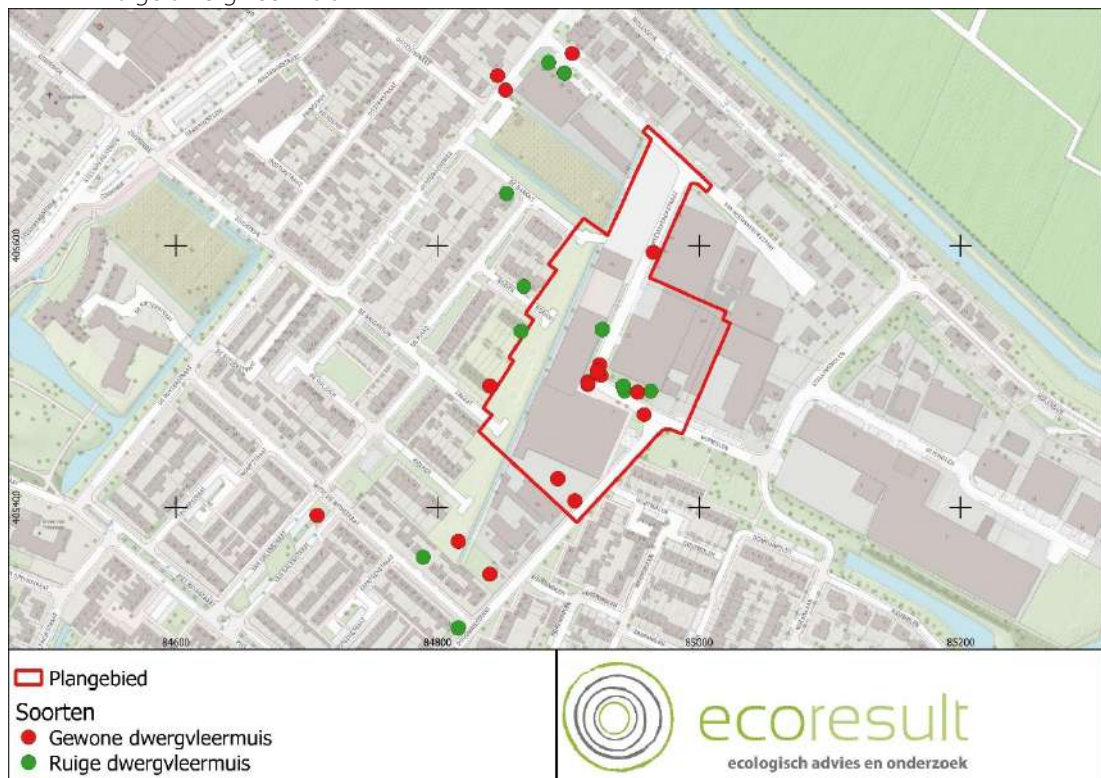
Tabel 5: De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw buiten het plangebied.

Type verblijfplaats	Adres	Opmerkingen
Bezete nest	Weidemolen 15	Kopgevel, onder kantpan rechts in de hoek.
Bezete nest	Korenmolen 6	Achterzijde, onder dakgoot op de hoek.
Bezete nest	Korenmolen 6 - 8	Voorzijde, onder dakgoot achter regenpijp.
Bezete nest	Korenmolen 8	Voorzijde, onder dakgoot achter regenpijp.
Bezete nest	Korenmolen 8	Achterzijde, onder dakgoot achter regenpijp.
Bezete nest	Evertsenstraat 2	Voorzijde, onder dakgoot achter regenpijp op de hoek.
Bezete nest	Van Galenstraat 4 - 6	Voorzijde, onder dakgoot t.h.v. scheiding woningen.

4.3 Vleermuizen

Gedurende de veldonderzoeken (Tabel 3) zijn in totaal twee vleermuissoorten waargenomen (zie Figuur 5):

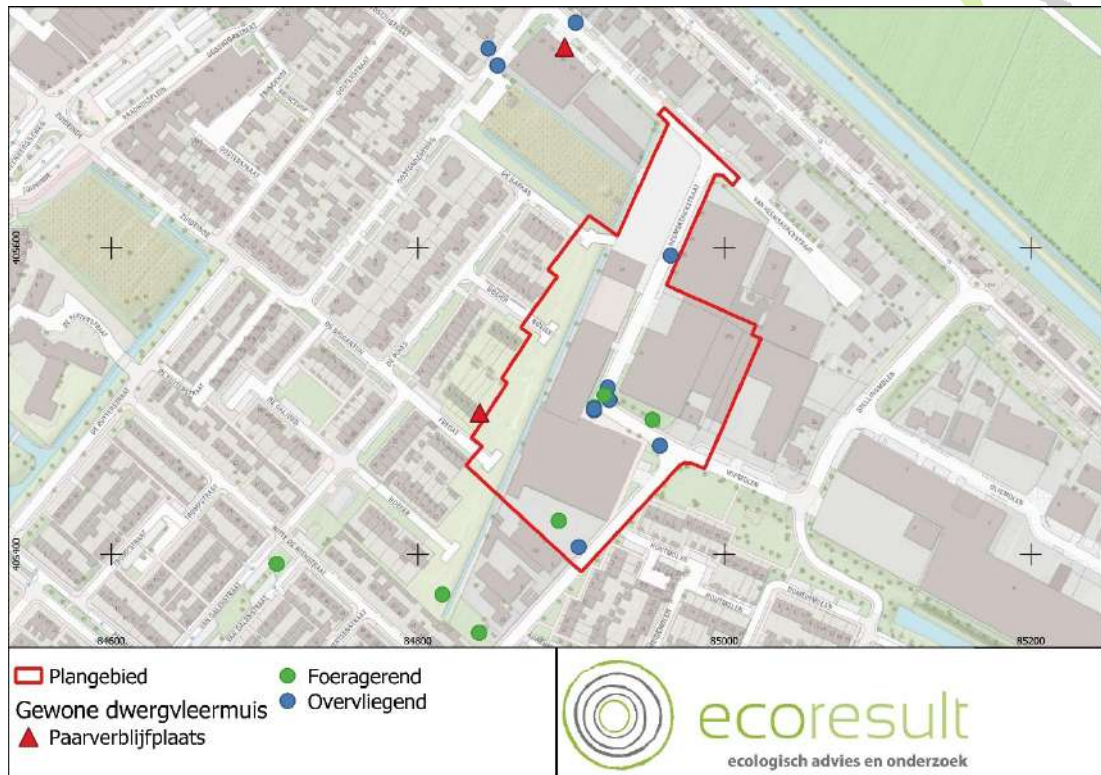
- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis

Figuur 5: In en rondom het plangebied aangetroffen soorten vleermuizen. Kaartbron: Openstreetmaps

4.3.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 3) werden 19 waarnemingen van gewone dwergvleermuizen verricht (zie Figuur 6): 16 in het voorjaar en 3 in het najaar.

Figuur 6: Waarnemingen van gewone dwergvleermuis en waargenomen gedrag. Kaartbron: Openstreetmaps

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig.
- Buiten het plangebied is aangetroffen (zie Tabel 6):
 - Twee paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen worden mogelijk ook gebruikt als winterverblijfplaats door één of enkele dieren.

Tabel 6: De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis buiten het plangebied.

Type verblijfplaats	Individen	Datum	Adres	Opmerkingen
Paarverblijfplaats	1	30-08-2022	Fregat 9	Baltsend langs dakoverstek van de kopgevel.
Paarverblijfplaats	1	20-09-2022	Van Heemskerckstraat 2b	Baltsend langs gevel voorzijde.

Functioneel leefgebied

- Het plangebied wordt zeer diffuus gebruikt als vliegroute er werden gedurende de bezoeken in totaal slechts enkele overvliegende dieren waargenomen. Een essentiële vliegroute is daarmee afwezig.
- Er werden gedurende de onderzoeken slechts enkele foeragerende dieren waargenomen in de nabijheid van opgaand groen en langs bebouwing. Het foerageergedrag is kortstondig en er

zijn niet structureel grote aantallen foeragerende dieren waargenomen, essentieel foerageergebied is daarmee afwezig.

4.3.2 Ruige dwergvleermuis

Tijdens alle veldbezoeken in het kader van het vleermuisonderzoek (Tabel 3) werden 11 waarnemingen verricht van ruige dwergvleermuis verricht (zie Figuur 7): 4 in het voorjaar en 7 in het najaar.

Figuur 7: Waarnemingen van laatvlieger en waargenomen gedrag. Kaartbron: Openstreetmaps

Vaste rust- en verblijfplaatsen

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis aanwezig.
- Buiten het plangebied is aangetroffen (zie Tabel 7):
 - vijf paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen worden mogelijk ook gebruikt als winterverblijfplaats door één of enkele dieren.

Tabel 7: De locaties van de aangetroffen vaste rust- en verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis buiten het plangebied.

Type verblijfplaats	Individen	Datum	Adres	Opmerkingen
Paarverblijfplaats	1	30-08-2022	Boeier 8	Kopgevel, onder dakoverstek in de nok.
Paarverblijfplaats	1	30-08-2022	Boeier 9	Voorzijde, onder dakoverstek in de nok.
Paarverblijfplaats	1	20-09-2022	De Pinas 2	Kopgevel.
Paarverblijfplaats	1	20-09-2022	Van Heemskerckstraat 2b	Gevel, voorzijde.
Paarverblijfplaats	1	20-09-2022	Van Heemskerckstraat 2d	Gevel voorzijde.

Functioneel leefgebied

- Het plangebied wordt zeer diffuus gebruikt als vliegroute er werden gedurende de bezoeken in totaal slechts enkele overvliegende dieren waargenomen. Een essentiële vliegroute is daarmee afwezig.
- Er werden gedurende de onderzoeken slechts enkele foeragerende dieren waargenomen in de nabijheid van opgaand groen en langs bebouwing. Het foerageergedrag is kortstondig en er zijn niet structureel grote aantallen foeragerende dieren waargenomen, essentieel foerageergebied is daarmee afwezig.

4.3.3 Laatvlieger

Tijdens het onderzoek zijn binnen en rondom het plangebied geen waarnemingen verricht van laatvlieger. Vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied zijn derhalve afwezig.

4.4 Conclusie onderzoeksresultaten

- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus aanwezig.
- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw aanwezig.
- Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig
- Buiten het plangebied is aangetroffen:
 - 22 vaste rust- en verblijfplaatsen/nestplaatsen van huismus;
 - 7 vaste rust- en verblijfplaatsen/nestplaatsen van gierzwaluw;
 - 2 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis
 - 5 paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis.

5 Effectbeoordeling

5.1 Vogelrichtlijn

5.1.1 Huismus

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus aanwezig. Ook van essentieel functioneel leefgebied is geen sprake. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor gierzwaluw of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

Aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen buiten de begrenzing van het plangebied blijven behouden. Zij bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.1.2 Gierzwaluw

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor gierzwaluw of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

Aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen buiten de begrenzing van het plangebied blijven behouden. Zij bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2 Habitatrichtlijn

5.2.1 Gewone dwergvleermuis

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van gewone dwergvleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor ruige dwergvleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

Aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen buiten de begrenzing van het plangebied blijven behouden. Zij bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2.2 Ruige dwergvleermuis

Binnen het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van ruige dwergvleermuis aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor ruige dwergvleermuis of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

Aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen buiten de begrenzing van het plangebied blijven behouden. Zij bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2.3 Laatvlieger

Binnen en grenzend aan het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen of essentieel leefgebied van laatvlieger aanwezig. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming voor laatvlieger of het treffen van aanvullende maatregelen is niet nodig.

6 Maatregelen

6.1 Algemeen

Aanvullende maatregelen ten aanzien van of huismus, gierzwaluw of vleermuizen zijn niet nodig.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Ecoresult B.V. een nader onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen uitgevoerd in het plangebied: Van Heemskerckstraat, Dinteloord. De aanleiding van dit verzoek is de voorgenomen herontwikkeling binnen het plangebied. De activiteiten kunnen schadelijke effecten hebben op vleermuizen, huismus en gierzwaluw. De Wet natuurbescherming kan hierdoor worden overtreden.

In voorliggend hoofdstuk zijn de aangetroffen potenties en vervolgstappen uitgesplitst in onderstaande tabel. Voor een nadere uitwerking wordt verwezen naar Hoofdstuk 4 (Resultaten onderzoek), Hoofdstuk 5 (Effectenbeoordeling) en Hoofdstuk 6 (Maatregelen).

Tabel 8: Onderzochte en/of aangetroffen beschermde soorten en vervolgstappen.

Soort	Functie plangebied	Aantal	Negatief effect	Ontheffing nodig	(Mitigerende) maatregelen	(Mitigerende) maatregelen (aantal)
Huisumus	Vaste rust- en verblijfplaats	0	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
	Essentieel leefgebied	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Gierzwaluw	Vaste rust- en verblijfplaats	0	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Gewone dwergvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaats	0	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Ruige dwergvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaats	0	Nee	Nee	Nee	n.v.t.
Laatvlieger	Vaste rust- en verblijfplaats	0	Nee	Nee	Nee	n.v.t.

Overige aanbevelingen met betrekking tot vrijgestelde soorten en vogels, zoals benoemd in de quickscan³ blijven van kracht.

³ Lubberink, 2021

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 Literatuur

Lubberink, A., 2021. Quicksan Wet natuurbescherming, Van Heemskerckstraat te Dinteloord. Documentcode RHOA2021-50-QS1-V1. Habitus, Bodegraven.

8.2 Internet

PDOK (Publieke Dienstverlening Op Kaart)

<https://www.pdok.nl/>

Kennisdocumenten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Vleermuisprotocol 2021

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Bijlage 1 Voorwaarden ontheffing

Een ontheffing (of een vrijstelling) kan uitsluitend worden verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

1. Geen andere bevredigende oplossing:
 - De vraag of er een bevredigende andere oplossing is, bestaat uit drie delen:
 - Wat is het probleem of de specifieke situatie waarom de handeling plaatsvindt?
 - Zijn er andere oplossingen voor dit probleem?
 - Indien er andere oplossingen zijn, welke gevolgen heeft dit dan voor de verbodsbepalingen?
2. Sprake van een in de wet genoemd belang
 - Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats:
 - Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom:
 - In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten:
 - Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
 - Om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben:
 - Voor soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:
 - In het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.
 - In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
 - Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren.
 - Ter bescherming van flora en fauna.
 - Voor onderzoek en onderwijskundige doelen.
 - Voor het uitzetten en herinvoeren van soorten en voor de met deze doelen samenhangende teelt.
 - Om kleine hoeveelheden van bepaalde vogels onder bepaalde omstandigheden te vangen, te houden of te gebruiken.
3. Geen verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

- Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime, voor soorten van de Vogelrichtlijn is dit: "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort"
- Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moeten de volgende vragen worden beantwoord:
 - Wat is de staat van instandhouding (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijk verspreidingsgebied)?
 - Wat is het effect van het verlenen van de ontheffing op de betrokken populatie(s)?
- Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal een toetsing van de belangen en de alternatieven plaatsvinden en een ecologische toetsing. De richtlijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken. In de praktijk wordt hier soms (sterk) van afgeweken.